

Wstęp

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, mający blisko 2000 km długości, jest najdłuższym szlakiem rowerowym w Polsce. Przebiega przez pięć województw leżących we wschodniej części kraju: warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie oraz świętokrzyskie. Wystarczy popatrzeć na mapę z zaznaczonym przebiegiem szlaku, aby zdać sobie sprawę, jak wiele regionów łączy ta trasa i jak bardzo jest różnorodna krajobrazowo i kulturowo. Pośród krajobrazów nadmorskich i wyżynnych, na pojezierzach, w puszczech i w dużych ośrodkach miejskich, Green Velo pomaga odkryć najpiękniejsze oblicza ziem, na których przez wieki żyły różne społeczności: Polacy, Żydzi, Niemcy, Ukraińcy, Białorusini, Litwini, Ormianie czy Tatarzy.

Podróż odcinkiem szlaku od Lubeni do Sandomierza pozwala odwiedzić wyjątkowe miejsca. Są to m.in. Rzeszów – stolica województwa podkarpackiego, w której można zwiedzić np. Muzeum Dobranocek, Łańcut, gdzie warto zajrzeć do wnętrza jednego z najznakomitszych polskich zamków, czy Leżajsk, co roku odwiedzany przez rzesze żydowskich pielgrzymów podążających do grobowca rabina Elimelecha. Trasa biegnie przez

Skansen w Markowej,
fot. K. Zajączkowski

wzniesienia Pogórza Dynowskiego, delikatnie pofałdowane okolicę Rzeszowa, a także płaskie tereny nad Sanem.

Pałac w Boguchwałach,
fot. Urszula Stachowicz /
Wikimedia Commons

Atrakcje na trasie

OD LUBENI DO SANDOMIERZA

Sołonka. W Sołonce na Pogórzu Dynowskim znajduje się Muzeum Regionalne prezentujące dorobek materialny wsi rzeszowskiej, m.in. stroje, narzędzia codziennego użytku czy dzieła sztuki ludowej. Można tu również zobaczyć galerię „strachów na wróble”, jakie przed laty stały na podkarpackich polach, a także w polskiej i słowackiej części Beskidów i na Ukrainie, oraz zbiór fotografii Bolesława Wróbla, który w latach 1932–60 utrzymywał na kliszach obrazy z życia wiejskiego. We wsi warto zobaczyć „Chłopski Most” wykonany z kamienia bez użycia zaprawy przez Pawła Maternę. Odwiedzić też trzeba też solankowe – po kamiennych ścia-

nach spływa tu kaskadami bogata w jod woda z odkrytej na nowo w 2009 r. starej zupy solnej, datowanej na 1596 r. Jej centralnym elementem jest studnia ze słoną wodą głęboka na 26 m.

Boguchwała. W miasteczku nad Wisłokiem, leżącym na południowy zachód od Rzeszowa, znajduje się zespół pałacowo-parkowy – dzieło Teodora Konstantego Lubomirskiego z 1728 r. W sąsiedztwie zachowało się kilka obiektów będących niegdyś częścią folwarku, m.in.: murywany spichlerz z 1850 r. i wspaniała murowano-żeliwna brama wjazdowa z XIX w. W pobliżu pałacu wznosi się barokowy stary kościół parafialny św. Stanisława Biskupa z 1729 r. z cennymi elementami wystroju wnętrza. W sąsiedztwie znajduje się budynek plebanii, także z roku 1729.

Rzeszów. Stolica województwa podkarpackiego leży nad Wisłokiem, na pograniczu Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego. W rejonie Starego Rynku warto zobaczyć m.in. ratusz z 1591 r., Podziemną Trasę Turystyczną „Rzeszowskie piwnice”, mającą prawie 400 m długości i prowadzącą przez piwnice z XIV–XVIII w., oraz kamieniczki z XVI–XIX w. prezentujące całą gamę stylów architektonicznych. W Rzeszowie znajduje się wiele parków i urokliwych ciągów ulicznych. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje aleja Pod Kasztanami z secesyjnymi kamienicami z lat 1899–1903. W mieście są także dwa duże obiekty reprezentacyjne: letni pałac rodziny Lubomirskich wybudowany w stylu barokowym w końcu XVII w. oraz zamek będący wpraw-

Zagroda Garncarska
w Medyni Głogowskiej,
fot. M. Franaszek

dzie budowlą XX-wieczną, ale stojący dokładnie w miejscu starego zamku Lubomirskich wyburzonego na początku XX w. przez ówczesne władze ze względu na bardzo zły stan (zachowały się z niego bastiony i wieża bramna). Miłośnicy kultury żydowskiej mogą odszukać dwie synagogi: Staromiejską i Nowomiejską.

Rzeszów. Centrum Informacji Turystycznej, Rynek 26, tel.: 17 8754774, cit@prot.rzeszow.pl. Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna, ul. Grunwaldzka 2, tel.: 17 8520009, prot@prot.rzeszow.pl. Schronisko młodzieżowe PTSM „Alko”, Rynek 25, tel.: 17 8534430, www.ptsm-alko.pl. Centrum Informacji Turystycznej na lotnisku Rzeszów-Jasionka, Jasionka 942, www.rzeszowairport.pl.

Ratusz w Rzeszowie,
fot. T. Rusznica

Markowa. Markowa na Pogórzu Dynowskim znana jest z Muzeum Wsi Markowa. Skansen ten prezentuje najcenniejsze elementy architektury wsi i okolic z końca XIX i początków XX w. Muzeum otwarte w 1985 r., gdy miejscowość obchodziła swoje 600-lecie. Początkowo można było tu obejrzeć kilka starych chałup, stajnię, stodołę, studnię z żurawiem oraz wiatrak. Z czasem kolekcja eksponatów znacznie się wzbogaciła – także o zdjęcia i stare dokumenty. W Markowej od listopada 2013 r. trwają prace nad uruchomieniem pierwszego w Polsce muzeum Polaków ratujących Żydów. Jest ono tworzone jako wotum wdzięczności m.in. dla rodziny Ulmów, która w trakcie wojny

Zamek w Łańcutach,
fot. T. Rusznica

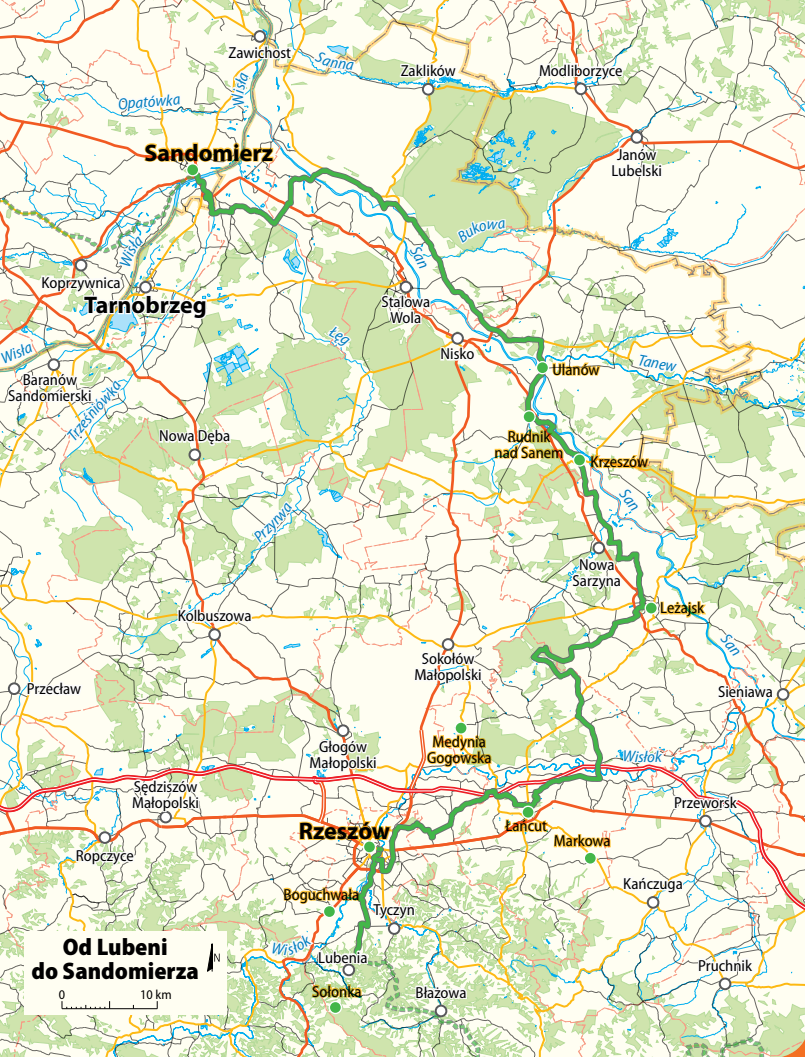
Łańcut. Podkarpacka Agencja Turystyczna z punktem IT, ul. 3 Maja 10, tel.: 17 2254850, patlancut@onet.pl.

ukrywała Żydów, co przypłaciła życiem (24 marca 1944 r. niemieccy żandarmi zabili całą ośmioosobową rodzinę, w tym sześcioro dzieci, oraz ośmiu ukrywanych Żydów).

Łańcut. To leżące na wschód od Rzeszowa miasto słynie z wczesnobarokowego zamku Lubomirskich i Potockich – jednej z najpiękniejszych rezydencji arystokratycznych w Polsce. Zwiedzanie znakomicie zachowanych wnętrz to obowiązkowy punkt wycieczek po województwie podkarpackim, a odbywający się na zamku Festiwal Muzyczny należy do czołówek polskich imprez kulturalnych pre-

zentujących muzykę klasyczną. Wokół pałacu rozciąga się park; na 36 ha dzielących się na park wewnętrzny (w obrębie fosy) i park zewnętrzny (poza fosą) znajdziemy Ogród Włoski, Ogród Różany oraz Ogród Bylinowy. Oczywiście nie mogło tu zabraknąć także oranżerii i romantycznego zameczku. Dużym zainteresowaniem cieszą się też ujeżdżalnia z 1830 r., XIX-wieczne stajnie, wozownia z początku XX w. mieszcząca kolekcję powozów, a także storkiarnia.

Medynia Głogowska. Miejscowość ta leży 20 km na północny wschód od Rzeszowa, i – wraz z trzema sąsiednimi wsiami: Medynią Łańcutką, Pogwizdowem i Zalesiem – tworzyła niegdyś jeden z największych w Polsce ośrodków garnarstwa. Nieurodzajne ziemie

Od Lubeni do Sandomierza
0 10 km

○ Kirkut w Leżajsku, fot. M. Franaszek

uprawne i bardzo łatwy dostęp do dobrej jakościowo gliny sprawiły, że wyrób garnków stał się tu zajęciem powszechnym, którym się trudniły całe rodziny. Warto zwiedzić powstałą w 2001 r. Zagrodę Garncarską, tworzoną przez kilka XIX-wiecznych budynków mieszkal-

Leżajsk. Miejskie Centrum Kultury – Centrum Informacji Turystycznej, ul. Mickiewicza 65, tel.: 17 7851135, www.citik.kultura.lezajsk.pl.

nych oraz warsztat z piecem do wypalania ceramiki. Można tu prześledzić cały proces produkcji glinianych naczyń.

○ Kościół w Krzeszowie, fot. Zbigniew Czernik / Wikimedia Commons

skiej mieszczącej się w Dworze Starościńskim, a także podjechać pod mury klasztoru Bernardynów i zobaczyć okazałą bazylikę. Znajdują się w niej XVII-wieczne organy, uznawane za jeden z najcenniejszych tego typu instrumentów w Europie.

Krzeszów. Dawne miasteczko nad Sanem znane jest przede wszystkim z odbywającej się tu co roku we wrześniu imprezy plenerowej Powidłaki, w ramach której kultywowana jest tradycja wyrobu powideł i wszelkiego rodzaju innych produktów ze śliwek. W miejscowości jest kilka miejsc godnych uwagi, m.in. cmentarz żydowski, na którym zachowało się ok. 50 nagrobków, w tym jeden z 1852 r.

Rudnik nad Sanem. To miasto w 2005 r. stało się sławne poza granicami Polski z uwagi na wykonaną przez rudnickich rzemieślników wiklinową fasadę polskiego pawilonu na światowej wystawie Expo. W mieście działa Centrum Wikliniarstwa dokumentujące rudnickie tradycje wikliniarskie, a także organizujące różnego rodzaju imprezy plenerowe związane z użyciem wikliny zarówno jako materiału do tworzenia dzieł sztuki i przedmiotów dekoracyjnych, jak i rzeczy codziennego użytku.

Ulanów. Lokalizacja miasta w widłach Sanu i Tanwi sprawiła, iż już od XVII w. stanowiło bardzo ważny ośrodek flisactwa. Dziś nad brzegiem Sanu można oglądać zrekonstruowane kilka lat temu tradycyjne tratwy flisackie. Przy sąsiadujących z rynkiem ulicach stoją liczne drewniane domy flisackie – są to charakterystyczne niewielkie budynki ustawione szczytami do drogi. Tradycje flisackie w Ulanowie znalazły się jako jedne z pierwszych w Polsce na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kultu-

○ Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem, fot. M. Franaszek

rowego. W miasteczku warto też zobaczyć kościół cmentarny św. Trójcy z ciekawą polichromią iluzoryczną z XVIII w. oraz spory kirkut z zachowanymi niemal 150 macewami, z których najstarsza pochodzi z 1825 r.

○ Tratwy flisackie w Ulanowie, fot. M. Franaszek

WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo

Odcinek: od Lubeni do Sandomierza

Łańcuch atrakcji

WWW.GREENVELO.PL

Wydawca
Biuro Projektu – Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego
ul. Ściegiennego 2, 25-033 Kielce
tel./fax 41 3618057, 41 365 51 82
rot@swietokrzyskie.travel
www.rot.swietokrzyskie.travel

Opracowanie
Amistad Sp. z o.o. – Program PolskaTurystyczna.pl
pl. Na Groblach 8/2, 31-101 Kraków, tel.: 12 4229922
e-mail: biuro@polskaturystyczna.pl
www.polskaturystyczna.pl

ISBN 978-83-7560-169-5

www.greenvelo.pl

Fundusze Europejskie – dla rozwoju Polski Wschodniej
Projekt finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013